11 NOVEMBER 1887.

11 November is de datum waarop de revolutionaire arbeiders der gansche wereld zich in den geest vereenen om de galg van Chicago.

Telke jare en steeds in grootere getale brengen de slaven der negentiende eeuw hunne oprechte hulde aan de anarchisten van Chicago, de mannen die zoo moedig streden en leden voor de zaak des volks: de vrijmaking der arbeiders uit de boeien van loonslavernij en despotische overheersching.

Echter niet om hen te vereeren als heiligen, als halfgoden, o neen, maar om met zulk een voorbeeld van toewijding en opoffering voor oogen, zich te sterken en te stalen in den strijd, dien het proletariaat tegen het kapitaal en gezag heeft aangebonden.

Ook de anarchisten van Nederland willen niet achterblijven, maar doen wat in hun vermogen is om kennis te verspreiden omtrent de beginselen en het streven „onzer acht". Dit is de beste hulde die we onze kameraden brengen kunnen, want we weten, geen hechter bolwerk voor de bescherming en instandhouding der maatschappelijke ongerechtigheden dan domheid en onkunde.

In de eerste plaats dan een kort woord over de geschiedenis, die onmiddellijk aanleiding gaf tot de terechtstelling onzer vrienden.

De arbeidersbeweging in Noord-Amerika had sinds lang, voornamelijk onder den invloed der Ridders van den Arbeid, een vasten vorm aangenomen in den eisch om den achturigen arbeidsdag. Een bewijs zeker dat bij de arbeiders nog geen helder inzicht in den ekonomischen en maatschappelijken toestand onzer dagen had post gevat. Sterker dan ooit werd deze eisch voorop gezet in 1886, in Chicago vooral, waar de georganiseerde arbeiders vast besloten waren hun wil door te zetten.

Op den 1 Mei brak er een werkstaking uit, die evenwel niet zoo algemeen was als men in den beginne meende. Voor een groot deel werden de werkstakers door zoogenaamde scabs, verraders, vervangen.

De werkstakers verzamelden zich op den 3 Mei voor een groote fabriek, die van Mac-Cormick, met het doel de scabs te verjagen. De politie echter kwam tusschenbeiden, wierp zich op de werkstakers en vermoordde mannen, vrouwen en kinderen. Van toen af vooral waren het onze kameraden Spies, Parsons, Fischer, Lingg, Engel, Neebe, Fielden en Schwab die de ziel uitmaakten der beweging. In de ure des gevaars waren zij de voorsten.

Als redacteurs en sprekers deden zij wat zij konden om de beweging aan te wakkeren en te doen toenemen in omvang en kracht. Niet echter — zooals van zekere zijde dikwijls valschelijk is voorgesteld — omdat zij van de invoering van den acht-urenwerkdag zooveel heil verwachtten voor de arbeiders. Neen, nog kort te voren had Spies in gepeperde taal de meening bestreden van een die, gelijk onze sociaal-democraten, de gevolgen van den normalen arbeidsdag hemelhoog verhief.

Gelijk reeds vroeger in Engeland is gebleken, door invoering van meer machines, door grootere productie-etablissementen en door de uitbuiting intensiever te maken, zullen de gunstige gevolgen van een verkorten arbeidstijd tot nul worden teruggebracht. Zoo sprak Spies, afkeerig als hij was van alle boerenbedrog en niet gewoon den arbeiders iets anders te zeggen dan wat hij hield voor waarheid.

Wat zij meenden was dat de smeulende vonk kon aangloeien tot vlam, dat de strijd, de volle oorlog tegen kapitaal en regeering kon voortkomen uit eene botsing, onder welke leus ook begonnen. Want gelijk Spies zei: de strijd voor de bevrijding der slaven is ontstaan uit een gering, onbeteekenend feit, zoo kan en zoo zal het ook gaan in de arbeidersbeweging van heden.

Na de botsing op 3 Mei hielden de anarchisten een protestmeeting, waar men eerst besloten was gewapend te verschijnen en zich des noods met bommen te verdedigen indien de politie het wagen dorst weder op de gewone manier op

te treden. Men bedenke dat het vervaardigen van dynamiet en zoogenaamde helsche machines toenmaals in Amerika geoorloofd was.

De protestmeeting had plaats op de Hooimarkt, maar in plaats van gewapend, verschenen de meesten ongewapend. De meeting had een tamelijk kalm verloop en was reeds op het punt uiteen te gaan, toen onverwacht op de aanstormende politie, die nog eens de gelegenheid te baat wilde nemen om een nieuwe slachting te beginnen, een bom werd geworpen, die de uitwerking had dat zeven agenten werden gedood en meer dan dertig gewond. Een vreeselijk tumult ontstond, de agenten schoten met hunne revolvers op de arbeiders, waardoor velen werden gewond.

Hierop volgden de arrestatiën en het »gerechtelijk" onderzoek begon. Geen gezworenen werden toegelaten dan van wie men wist dat zij het doodvonnis zouden uitspreken.

Uit het onderzoek — hoe schandelijk-partijdig ook op touw gezet en geleid — bleek dat niemand onzer kameraden de bom geworpen had, maar een zekere Schnaubelt, die echter nergens te vinden was. In Chicago vermoedde men algemeen dat het geheele geval door de politie zelf — wel te weten de autoriteiten — was op touw gezet. De getuigen à charge (de beschuldigers) waren door geld omgekocht, een der getuigen à décharge (verdedigers) was spoorloos verdwenen.

Toen men onze vrienden onmogelijk kon beschuldigen van het werpen der bom, werden zij veroordeeld wegens »samenzwering".

* * *

Aan welke misdaad hadden deze mannen zich nu schuldig gemaakt dat vijf hunner werden veroordeeld tot de galg, twee tot levenslange en een tot 12jarige gevangenisstraf? Gelijk de oude moeder van een hunner zoo roerend eenvoudig zeide: aan de misdaad van te hebben gestreden voor de arme lui.

Ja, strijden voor de arme lui, strijden tegen onrecht en verdrukking, dat is van oudsher de zwaarste misdaad dit in de oogen der machthebbers kan bedreven worden.

Met een helsche woede vervolgen zij elk, die het waage

de oogen van het volk te openen voor de ware oorzaken van diens lijden en ontberen. Dat is schudden aan de pijlers van het gebouw hunner ongerechtigheid en vandaar hunne wraakzucht. En hoe :uister de aanwijzing is van het kwaad, hoe moediger de volksvrienden optreden, des te heviger is de vervolgingszucht der ordebandieten.

Ook naar dezen maatstaf gemeten blijkt het optreden onzer vrienden doeltreffend te zijn geweest.

Maar afgezien hiervan, wij zijn overtuigd dat de anarchisten van Chicago de oorzaak der maatschappelijke kwalen kenden en tot het hart der kwestie wisten door te dringen.

Ziedaar de grond van onze sympathie: deze mannen zijn onze geestverwanten. Hunne overtuiging is ook de onze dat het bestaan van regeering de wortel is van alle maatschappelijk kwaad en de oorzaak van alle knechtschap en armoede.

Daartegen keerden zij dan ook het scherp hunner wapens en streden zij even als wij voor de anarchistisch-communistische maatschappij, waarin alleen de vrijheid en het welzijn van allen mogelijk is.

De geldheerschappij van onzen tijd snelt haren ondergang met rassche schreden tegemoet.

Met de toenemende invoering der machines, de verdeeling van den arbeid m. a. w, tengevolge van de voortdurend-toenemende arbeidsbesparing raken hoe langer hoe meer arbeiders zonder werk. Het gevolg hiervan is concurrentie onder de werklieden en daling van het loon tot op het hongerpeil. De koopkracht bij de massa is alzoo zeer gering, daarvandaan geen aftrek, overproductie, crisis, malaise slechte tijd of hoe men het noemen wil, met immer dezelfde noodlottige uitkomst dat de groote massa meer en meer verarmt.

Als een tegenovergesteld maar even noodzakelijk en natuurlijk gevolg van dit proces hoopen de rijkdommen zich op in steeds weiniger handen. De klein-kapitalisten kunnen de crisis vaak niet doorstaan, de groot-kapitalisten verkeeren in gunstiger omstandigheden doorstaan de crisis

niet alleen maar trekken er profijt uit door den val der kleine, welke zij om zoo te zeggen, opslokken.

Deze beweging der maatschappij heeft veel van den spiraalvorm, die eindelijk haar eindpunt bereikt in het toppunt van ellende.

Zulk een staat van zaken is veroordeeld te verdwijnen en zeker is het dat het kapitalisme geen lang leven meer beschoren kan zijn. De feiten treden te scherp in 't licht en komen tot bewustzijn van allen. Alsdan zal de stormklok, die tevens doodsklok mag heeten, gehoord worden over dezen, mogen we hopen, laatsten vorm van regeering.

Er blijft dan geen keus, de maatschappij zal moeten terugkeeren tot het eenig rechtvaardig beginsel: *het gemeenschappelijk bezit.*

Maar naast het gemeenschappelijk bezit, het communisme, eischen wij de vrijheid, de anarchie. Wij zijn niet tevreden met het communisme alléén, wij eischen als hoofdvoorwaarde voor het geluk en welzijn van allen ook de afwezigheid van regeering.

Met het privaat bezit moet tevens vallen de staat, het vrije communisme ziedaar ons doel, waarvan we geen haarbreed wenschen af te wijken.

Want indien de aanstaande omwenteling ons het staatscommunisme zou brengen, zou die omwenteling te betreuren zijn als een stap terug op de baan der beschaving.

Het spreekt van zelf dat in een communistischen staat, waar *in naam* het volk, maar *inderdaad* de regeering bezit neemt van alle voortbrengings- en verbruiksmiddelen, een ondragelijke toestand van dwang zal heerschen. Wat ons de sociaal-democraten vertellen van „volksregeering" van „democratische waarborgen" wij zijn niet zoo naief ons daardoor te laten verschalken.

Het is een natuurwet even vast en onverbiddelijk als de wet der zwaartekracht, dat alle regeering de uitwerking en strekking heeft het initiatief — de werkzame zelfstandige kracht des volks — te dooden.

Waar een regeering is, zij moge gekozen zijn bij algemeen kiesrecht of niet, daar *zal* en daar *moet* het volk de alge-

meene regeling der zaken aan die regeering overlaten. Dit verstikt het initiatief, de moeder van allen vooruitgang, het solidariteitsgevoel, het plichtsbesef tegenover de gemeenschap, in één woord het werkt belemmerend voor alle sociale deugden en voert het volk op den weg der traagheid en machteloosheid.

En naar die mate dat het volk indommelt en zich minder bemoeit met de openbare aangelegenheden, naar die mate zal de regeering haar gebied uitbreiden en een meer despotisch karakter aannemen. Als een haak in 'n oog zoo vallen regeering en onderdrukking saam.

In een communistischen staat nu, waar de regeering met hare polieparmen alles omknelt daar zal de slavernij volkomen zijn. Beter gezegd volkomen *worden* want 't is niet waarschijnlijk dat in den beginne, wanneer de vrijheidsgeest, die de omwenteling met zich bracht, nog doorwerkt, de regeering autoritair zou durven of kunnen optreden.

De spons heeft tijd noodig zich vol te slurpen aan 't water — zoo ook de regeering, die veel grootere spons — met de opzuiging van de vrijheden des volks.

Wat we nu vreezen in den communistischen staat is de bureaucratie, de regeering van het ambtenarendom. Want waar veel dient geregeld te worden daar zijn noodig veel regelaars.

* * *

Zoo kunnen wij ons geen gezonde samenleving denken, waar alle vrees voor georganiseerde onderdrukking is buitengesloten, buiten de anarchie.

Wel is waar kennen wij nagenoeg geen voorbeelden van menschelijke samenleving zonder wet en gezag (aan uitzonderingen hierop ontbreekt het evenwel niet) en vandaar de moeilijkheid om zich de afwezigbeid ervan te kunnen voorstellen. Het ontbreken van die voorbeelden zegt evenwel zeer weinig want alle ontwikkeling houdt in zich ontkenning van het uitgangspunt, m. a. w. wat niet is of geweest is kan daarom toch zeer goed komen, en aan de andere zijde liggen in de gansche geschiedenis de jammerlijke resultaten van wet en gezag te zeer voor 't grijpen

dan dat men hierop zou kunnen bouwen als op hechte fundamenten.

Alle revolutiên, burger- en godsdienstoorlogen en oorlogen tusschen de volkeren komen op rekening van wet en gezag.

Revolutiën zien we dan uitbarsten als de enge banden van wet en gezag den verderen *natuurlijken* groei der maatschappij onmogelijk maken; burgeroorlogen wijzen op het verbroken evenwicht tusschen staatkundige partijen, die elkander met geweld de staatsmacht betwisten; godsdienstoorlogen waren toen aan de orde van den dag toen de staatsmacht stond in dienst van den godsdienst en met hare hulp de theologische twistpunten werden beslecht; en de oorlogen tusschen de volkeren danken we aan het bestaan van staten, waardoor het in de macht staat van een of twee dwingelanden, duizende menschen als razende, verscheurende dieren tegen elkander te doen optrekken.

Ziedaar de gezegende vruchten van wet en gezag.

Onder dat tweevoudig monster orde in de samenleving? Het mocht wat!

Het kapitalisme, waaronder we thans gebukt gaan, dankt het zijn bestaan niet even goed aan wet en gezag waar het de eigendomsverhoudingen in 't leven riep en bestendigt?

Alleen uit de vrijheid — niet de *absolute* vrijheid, maar die vrijheid, die we verstaan onder de afwezigheid van dwingend gezag — alleen daaruit kan een harmonische maatschappij groeien. Een maatschappij die allen zal bevredigen, waarin het evenwicht en de vrede zullen blijven gehandhaald..... vanzelf uit absentie van botsingen en waarin de ontwikkeling der menschheid kalm en majestueus haren weg kan volgen.

Laat men de menschen vrij van dwingend gezag dan zullen enkel de natuurlijke drijfveeren werken en deze zijn voldoende om te komen tot de gewenschte samenwerking. Een staatsboei die allen moet omknellen, en *altijd* ongelijksoortige elementen samenvoegt is hinderlijk en verwerpelijk.

Aan de wet der sociabiliteit, die drijft tot vereeniging en samenwerking, waar het noodig en nuttig is late men

gerust alles over en men zal zien dat de menschheid beter en gelukkiger zal leven dan onder de roede van wet en gezag. Al die kleine bezwaren, die men hiertegen opwerpt, zouden met de toepassing van dit beginsel verdwijnen als sneeuw voor de zon. Te beweren dat de menschen door een tuchtmiddel moeten gedreven worden tot een geordend maatschappelijk leven is even onwetenschappelijk en verraadt even weinig inzicht in den aard der dingen als te zeggen dat, zoo het geloof aan god algemeen verdwijnt, het menschdom zal vervallen tot het diepste zedelijk verval; of wel dat, zoo er geen god bestond, alles onmogelijk zoo wijs geordend en geregeld zou kunnen zijn.

Welnu, de menschelijke maatschappij is even goed onderworpen aan en wordt evenzeer geregeld door natuurwetten als het gansche anorganisch en organisch heelal en evenmin als daar hebben wij in de menschelijke samenleving eigengerechtigde plannenmakers noodig, maar is het voor de harmonie en ontwikkeling wenschelijk en noodig dat de vorm der maatschappij worde overgelaten aan de vrije werking der daarin levende krachten.

* * *

Tusschen deze maatschappij der toekomst en die van heden gaapt een breede, diepe klove. Die te dempen is ons werk; die klove moet gevuld door taaie, volhardende propaganda. Teleurstellingen mogen ons niet afschrikken, nooit gewanhoopt.

Laten wij niet vergeten dat we het recht hebben aan onze zijde en dat met dien bondgenoot we zeker kunnen zijn van de eindelijke zegepraal.

Nemen wij een voordeeld aan de mannen van Chicago, die als de helden der oudheid, zich moedig stortten in den afgrond toen het belang van de zaak, die zij dienden, het vorderde *).

Leve de martelaren van Chicago!

Leve de Anarchie!

---

*) Curtius, een Romein, sprong in een diepe put, waarin hij verpletterde, om zijn vaderland te redden.